

Tytuł I. Weksel trasowany

Dział I. Wystawienie i forma weksłu

Art. 1. [Treść]

Weksel trasowany zawiera:

- 1) nazwę „weksel” w samym tekście dokumentu, w języku, w jakim go wystawiono;
- 2) polecenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej;
- 3) nazwisko osoby, która ma zapłacić (trasata);
- 4) oznaczenie terminu płatności;
- 5) oznaczenie miejsca płatności;
- 6) nazwisko osoby, na której rzecz lub na której zlecenie zapłata ma być dokonana;
- 7) oznaczenie daty i miejsca wystawienia weksłu;
- 8) podpis wystawcy weksłu.

Spis treści

	Nb		Nb
I. Uwagi ogólne	1–15	1. Bezwarunkowe polecenie zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej	20
1. Przedmiot regulacji	1	2. Warunek	21
2. Weksel	2	3. Sformułowanie polecenia zapłaty weksła	22
3. Weksel trasowany	3	4. Końcówka słowa „zapłac...” wyrażająca polecenie zapłaty	23
4. Weksel trasowany	4	5. Zastrzeżenia i dodatki a bezwarunkowe polecenie zapłaty	24
5. Skutki braku cech ustawowych weksła określonych w art. 1	5	6. Bezwarunkowość polecenia zapłaty związana z abstrakcyjnością zobowiązania	25
6. Cechy ustawowe, których brak pozabawia dokument charakteru weksła	6	IV. Oznaczenie sumy pieniężnej	26–37
7. Klauzule wekslowe	7	1. Oznaczenie sumy pieniężnej	26
8. Weksel niepełny	8	2. Sposób zapisu sumy	27
9. Forma pisemna weksła i podpis zobowiązanego z weksła	9	3. Dwie różne sumy pieniężne na weksłu	28
10. Sposób wystawienia weksła	10	4. Waluta	29
11. Możliwość wystawienia weksła w każdym języku	11	5. Waluta polska	30
12. Kolejność zapisania poszczególnych elementów weksła	12	6. Skutek wskazania na weksłu samej kwoty bez podania waluty	31
13. Pozasądowe uznanie weksła	13	7. Skutek wskazania na weksłu kilku walut	32
14. Weksle wystawione za granicą należy oceniać na podstawie przepisów kolizyjnych	14	8. Identyczność nazwy waluty, na którą weksel został wystawiony w kilku krajach	33
15. Zastosowanie do weksli własnych	15	9. Waluta, w jakiej wystawiono weksel	34
II. Nazwa weksel	16–19	10. Dopuszczalność zobowiązania się na terenie Polski do zapłaty w innej walucie niż pieniądź polski	35
1. Nazwa „weksel”	16		
2. Nazwa „weksel” w treści dokumentu	17		
3. Nazwa „weksel” w języku, w jakim weksel został wystawiony	18		
4. Cel zamieszczenia nazwy „weksel”	19		
III. Bezwarunkowe polecenie zapłaty	20–25		

11. Skutek klauzuli waloryzacyjnej uzależniającej wysokość sumy wekslowej od kursu waluty obcej	36	6. Kilku remitentów	72
12. Odesłanie	37	7. Oznaczenie remitenta przez wskazanie nazwiska	73
V. Oznaczenie trasata	38–48	8. Sposób oznaczenia remitenta	74
1. Oznaczenie trasata	38	9. Miejsca zamieszkania lub siedziby remitenta	75
2. Trasatem wystawca	39	10. Skutek wystawienia weksła bez oznaczenia remitenta	76
3. Spółka cywilna	40	11. Zakaz indosowania	77
4. Niedopuszczalność wskazania jako trasata remitenta	41	IX. Oznaczenie daty i miejsca wystawienia weksła	78–84
5. Nazwisko trasata warunkiem ważności weksła	42	1. Oznaczenie daty i miejsca wystawienia weksła	78
6. Nazwa przedsiębiorstwa lub firmy	43	2. Data wystawienia	79
7. Wymienienie trasata na pierwszej stronie weksła	44	3. Znaczenie daty wystawienia weksła	80
8. Kilku trasatów	45	4. Miejsce wystawienia weksła	81
9. Trasat osobą nieistniejącą	46	5. Sposób wpisania na wekslu daty i miejsca wystawienia	82
10. Akcept nie zastępuje oznaczenia trasata przez wystawcę	47	6. Nieprawdziwość daty i miejsca wystawienia	83
11. Wskazanie trasata nie powoduje jego odpowiedzialności	48	7. Znaczenie miejsca wystawienia	84
VI. Oznaczenie terminu płatności	49–59	X. Podpis wystawcy	85–113
1. Oznaczenie terminu płatności weksła	49	A. Definicja podpisu	85–89
2. Termin płatności a termin wymagalności	50	1. Podpis wystawcy weksła	85
3. Weksel bez oznaczenia terminu płatności płatny za okazaniem	51	2. Podpis	86
4. Cztery rodzaje terminów płatności weksła	52	3. Własnoręczny podpis na wekslu obejmujący treść oświadczenia woli	87
5. Skutek oznaczenia weksła innym terminem płatności	53	4. Podpis oznacza nazwisko	88
6. Jeden termin płatności dla całej sumy wekslowej	54	5. Wymagania dotyczące podpisu	89
7. Wykładnia roku płatności	55	B. Przesłanki ważności podpisu	90–93
8. Płatność weksła oznaczona na początek, na środek lub na koniec miesiąca	56	1. Przesłanki ważności podpisu	90
9. Obliczanie terminu płatności	57	2. Przesłanki materialne i formalne ważności podpisu	91
10. Prolongata terminu płatności weksła	58	3. Podpis złożony na wekslu warunkiem odpowiedzialności wekslowej	92
11. Znaczenie terminu płatności	59	4. Dwukrotne podpisanie się na wekslu przez wystawcę	93
VII. Oznaczenie miejsca płatności	60–66	C. Miejsce złożenia podpisu na wekslu	94–95
1. Oznaczenie miejsca płatności weksła	60	1. Miejsce złożenia przez wystawcę podpisu na wekslu	94
2. Miejscowość miejscem płatności weksła	61	2. Niemożność kwestionowania przez dłużnika autentyczności podpisu	95
3. Skutek wskazania kilku miejsc płatności weksła	62	D. Czytelność podpisu	96–97
4. Potencjalne miejsca płatności weksła	63	1. Czytelność podpisu	96
5. Sposób oznaczenia miejsca płatności	64	2. Paraafa, inicjały	97
6. Skutek oznaczenia miejsca płatności	65	E. Podmioty upoważnione do składania podpisu	98–113
7. Miejsce płatności weksła miejscem wypełnienia zobowiązania	66	1. Podmioty upoważnione do składania podpisu	98
VIII. Oznaczenie remitenta	67–77	2. Składanie podpisu	99
1. Oznaczenie remitenta	67	3. Spółka jawna	100
2. Podmiot wskazany jako remitent	68	4. Spółka komandytowa	101
3. Remitent w spółce cywilnej i przedsiębiorstwie	69	5. Spółka z o.o.	102
4. Weksel komisowy	70	6. Spółka akcyjna	103
5. Osoba nieistniejąca jako remitent	71	7. Przedsiębiorstwo państwowe	104
		8. Fundacja	105

9. Stowarzyszenie	106	14. Osoby niepiśmienne lub nie- mogące pisać	111
10. Spółdzielnia	107	15. Kilku wystawców weksła	112
11. Przedsiębiorstwo zagraniczne	108	16. Podpis weksła przez pełno- mocnika	113
12. Spółka cywilna	109		
13. Ogłoszenie upadłości likwida- cyjnej	110		

I. Uwagi ogólne

1. **Przedmiot regulacji.** Przepis art. 1 określa ustawowe elementy weksła 1 trasowanego.

2. **Weksel** jest dokumentem formalnym, który prawnie powstaje przez ścisłe 2 przestrzeganie wymaganych przez prawo formalności. Weksel musi być wystawiony pod rygorem nieważności w formie i według treści przepisanej prawem wekslowym.

3. **Weksel trasowany** (ciągniony, przekazowy lub trata) jest to papier wartościowy 3 sporządzony w formie ściśle określonej przepisami Prawa wekslowego, zawierający skierowane przez wystawcę do trasata bezwarunkowe, pisemne polecenie zapłaty określonej w nim sumy pieniężnej wskazanej osobie (remitentowi) lub innej osobie, która wykazała się nieprzerwanym szeregiem indosów oraz posiadaniem weksła w terminie płatności w oznaczonym miejscu i czasie, stwarzający bezwarunkową odpowiedzialność osób na nim podpisanych (zob. *I. Heropolitańska*, Weksel w obrocie gospodarczym, s. 15).

4. **Weksel trasowany** jest drugim obok weksła własnego rodzajem weksła. Weksel 4 trasowany może być wystawiony jako weksel niezupełny.

5. **Skutki braku cech ustawowych weksła określonych w art. 1.** Każdy dokument, 5 któremu brak choćby jednej cechy określonej w art. 1 nie jest wekslem. Przepis art. 2 wprowadza wyjątki co do terminu płatności, miejsca płatności oraz miejsca wystawienia weksła.

Prawo wekslowe w braku oznaczenia terminu płatności lub miejsca płatności, lub miejsca wystawienia wprowadza domniemania prawne.

Weksel bez oznaczenia terminu płatności uważa się za płatny za okazaniem. W braku osobnego oznaczenia, miejsce, wymienione obok nazwiska trasata, uważa się za miejsce płatności, a także za miejsce zamieszkania trasata. Weksel, w którym nie oznaczono miejsca wystawienia, uważa się za wystawiony w miejscu podanym obok nazwiska wystawcy.

6. **Cechy ustawowe, których brak pozbawia dokument charakteru weksła.** 6 Przepis art. 1 i 2 wymienia cechy ustawowe, których brak pozbawia dokument charakteru weksła i sprawia, że nie powstaje ważne zobowiązanie wekslowe. Nieważność weksła pociąga za sobą nieważność zobowiązań wekslowych wszystkich osób, które weksel podpisały.

Zarzut nieważności zobowiązania wekslowego z powodu braku ustawowo przepisanej formy oświadczenia wekslowego można przeciwstawić skutecznie każdemu posiadaczowi weksła bez względu na jego wiadomości o tej nieważności przy nabyciu weksła (orz. SN z 12.6.1934 r., C II 590/34, Zb. Orz. SN 1934, poz. 818).

7. **Klauzule wekslowe.** Weksel, poza istotnymi cechami wymienionych w art. 1, 7 może zawierać szereg klauzul wekslowych wytworzonych przez praktykę, które nie należą do części składowych weksła, a które odnoszą się bądź do samego zobowiązania wekslowego, bądź do stosunków pozawekslowych.

Umieszczenie na wekslu zapisu o właściwości sądu dla rozpoznania roszczeń z weksla nie pozbawia dokumentu cech weksla (orz. SN z 14.2.1936 r., C III 625/34, OSP 1937, Nr 7–9, poz. 419, Zb. Orz. SN 1937, poz. 201).

8 8. Weksel niezupełny. Poza przepisem art. 2 rozluźnienie rygoru z art. 1 wprowadza również przepis art. 10. Ze sformułowania art. 10 wynika, że ustawa dopuszcza możliwość wystawienia weksla *in blanco* (niezupełnego) oraz późniejszego jego uzupełnienia.

9 9. Forma pisemna weksla i podpis zobowiązanego z weksla. Dla ważności zobowiązania wekslowego wymagane jest pod rygorem nieważności zachowanie formy pisemnej i własnoręczny podpis osoby zobowiązanej.

Zobowiązanie wekslowe jest zobowiązaniem pisemnym, bez pisma nie ma weksla, do ważności weksla niezbędny jest „podpis” wystawcy (orz. SN z 15.2.1933 r., C III Rw. 194/33, PS 1933, poz. 188).

Według art. 1 pkt 1 oraz art. 2 ust. 1 PrWeksl, zobowiązanie wekslowe jest z mocy prawa zobowiązaniem pisemnym, gdyż bez pisma nie ma weksla – w przepisach tych użyto słowa „dokument” (uchw. SN z 21.4.2004 r., III CZP 13/04, MoP 2004, Nr 15).

10 10. Sposób wystawienia weksla. Weksle nadal mogą być wystawiane na uprzednio nabytych blankietach wekslowych. Weksel będąc dokumentem, a więc aktem pisemnym może być napisany na maszynie, atramentem, odcisnięty pieczęcią lub wypisany ręcznie.

11 11. Możliwość wystawienia weksla w każdym języku. Weksel może być wystawiony w każdym języku europejskim lub pozaeuropejskim. Weksel może być wystawiony w języku sztucznym, o ile jest znany szerszym kręgom osób, np. esperanto (por. *I. Rosenblüth*, Komentarz, s. 22).

12 12. Kolejność zapisania poszczególnych elementów weksla. Ustawa nie podaje kolejności, w jakiej weksel ma być wypełniony. Kolejność wypełnienia poszczególnych elementów weksla może być **dowolna**. Jednak **wszystkie części składowe wymagane dla ważności weksla muszą znajdować się na wekslu w chwili dochodzenia praw z weksla**.

Prawo wekslowe wymieniając w art. 1 i 101 szereg klauzul wymaganych dla ważności weksla nie przepisuje wprawdzie chronologicznego porządku, w jakim te klauzule i podpisy mają być umieszczone, wymaga jednak, aby weksel w chwili, gdy wierzyciel sądownie lub pozasądowo wykona prawo z niego płynące, odpowiadał wszystkim przez prawo wymaganym warunkom (orz. SN z 8.6.1932 r., III.Rw. 1061/32, PS 1932, poz. 131).

Weksel w chwili przedstawienia do realizacji musi zawierać wszelkie cechy ważności. W przeciwnym razie nie rodzi zobowiązania wekslowego i musi być oceniony z punktu widzenia prawa cywilnego (orz. SN z 19.12.1962 r., 2 CR 1148/61, RPEiS 1964, Nr 1, s. 386).

W razie braku istotnych cech weksla należy pozew wekslowy jako nie nadający się do postępowania odrzucić, przy czym dla oceny ważności weksla wyłącznie miarodajna jest chwila wniesienia pozwu. Późniejsze uzupełnienie cech weksla jest bez znaczenia (orz. SN z 17.10.1928 r., Rw. III 1367/28, PPA 1929, poz. 113).

13 13. Pozasądowe uznanie weksla nieodpowiadającego przepisom Prawa wekslowego nie może nadać takiemu wekslowi prawnej skuteczności (orz. SN z 23.2.1933 r., Rw. III 2338/32, PPA 1933, poz. 196).

14. **Weksle wystawione za granicą należy oceniać na podstawie przepisów 14 kolizyjnych.** Znajdujące się w obiegu w Polsce weksle wystawione za granicą oceniać należy na podstawie przepisów międzynarodowego prawa wekslowego i przepisów kolizyjnych (art. 77–84).

15. **Zastosowanie do weksli własnych.** Przepis art. 1 nie ma zastosowania do weksli 15 własnych; ustawowe elementy weksła własnego określa przepis art. 101.

II. Nazwa weksel

1. **Nazwa „weksel”.** Weksel trasowany musi zawierać w tekście dokumentu słowo 16 „weksel” w języku, w jakim weksel został wystawiony. Brak słowa „weksel” w tekście lub jego nieprawidłowe użycie czyni weksel nieważnym, chociaż z dokumentu wynikałoby, że wystawca chciał się wekslowo zobowiązać. Dokument, który ma być uważany za weksel, musi w treści pisemnego zobowiązania zawierać wyraźnie nazwę „weksel”, nie żadne inne równoznaczne lub zbliżone wyrażenie. Niedopuszczalne jest użycie jakiegokolwiek skrótu nazwy „weksel”. Nie wystarczy również użycie zwrotu „list wekslowy”, „zapis wekslowy”, „zobowiązanie wekslowe”, „dług wekslowy”, „blankiet wekslowy”. Nie jest jednak uchybieniem jeśli słowo „weksel” łączy się z innym wyrazem wskazującym na cel wystawienia weksła, np. użycie zwrotu „weksel gwarancyjny”, „weksel kaucyjny”, „weksel depozytowy”. Dopuszczalne jest także użycie słowa „weksel” w połączeniu z innym wyrazem określającym rodzaj weksła, np. „weksel trasowany”, „weksel ciągniony” lub z kolejnym numerem egzemplarza weksła, np. „*secunda* weksel”. Oznaczenia jak „*prima* weksel”, „*sola* weksel” są także dozwolone. Nazwa „weksel” może być użyta w jakimkolwiek przypadku, np. „zapłaci Pan po okazaniu tego weksła”. Nie wystarczy jednak użycie słowa „weksel” jako przymiotnika, np. „zapłaci Pan za tym listem wekslowym” (por. *I. Rosenblüth*, Komentarz, s. 23; *I. Heropolitańska*, Weksel w obrocie gospodarczym, s. 27).

2. **Nazwa „weksel” w treści dokumentu.** Nazwa „weksel” musi być zawarta 17 w samej treści dokumentu, który po spełnieniu innych warunków stanie się wekslem. Ponadto, musi wiązać się z tekstem weksła i nie może stanowić tylko napisu. Oznacza to, że nie wystarczy użycie tego słowa u góry nad tekstem w nagłówku, w tytule dokumentu, czy też z boku lub pod treścią dokumentu. W przeciwnym razie można by dokument, który według założenia swego nie miał być wekslem, poprzez dopisanie wyrazu „weksel” w nagłówku lub na marginesie zmienić na weksel. Prawidłowo, jeśli nazwa „weksel” została użyta łącznie z poleceniem zapłaty, chociaż dopuszczalne jest również umieszczenie nazwy „weksel” w innym miejscu tekstu dokumentu.

Zobowiązanie zamieszczone na blankiecie wekslowym, ale niezawierające w tekście nazwy „weksel” nie jest zobowiązaniem z weksła. Blankiet wekslowy wypełniony przez posiadacza bez wymienienia w tekście słowa „weksel” nie może być uznany ani za weksel, ani (wobec wystawienia *in blanco*) w ogóle za dowód umowy pożyczki (orz. SN z 12/26.11.1929 r., 725/29, Gł.S. 1930, Nr 7–8).

3. **Nazwa „weksel” w języku, w jakim weksel został wystawiony.** Nazwa „weksel” 18 musi być napisana w języku, w jakim weksel został wystawiony. W przypadku gdy weksel został wystawiony w obcym języku, niezbędny jest obcy wyraz odpowiadający wyrazowi „weksel”. Zgodnie z art. 1 pkt 1, należy używać nazwy obcej „weksel” odpowiedniej dla języka, w którym weksel wystawiono. Jeżeli weksel zostanie wystawiony w języku niemieckim, należy użyć nazwy *gezogener Wechsel*, w języku

angielskim *bill of exchange* (am. *draft*), w języku francuskim *lettre de change*, w języku włoskim *lettera di cambio*, w języku polskim „weksel”. W przypadku weksla wystawionego w kilku językach słowo „weksel” musi być napisane w takim języku, w jakim napisano słowo „zapłacisz” czy „zapłaci”.

Weksel wystawiony w Polsce może być wystawiony nie tylko w języku polskim, ale również w każdym innym obcym języku.

Weksel może być wystawiony także w kilku językach, częściowo w jednym języku, częściowo w innym. Sytuacja taka może wystąpić, jeżeli weksel został wypełniony na blankiecie wekslowym w jednym języku, a indosy, poręczenia umieszczone na przedłużku weksla napisane zostaną w innym języku lub gdy domicyl, aval, akcept na pierwszej stronie weksla zostanie dopisany w innym języku oraz gdy weksel zostanie wypełniony w innym języku, niż wskazuje na to blankiet wekslowy, którym się posłużono. W takich przypadkach uznać należy, że językiem, w którym weksel wystawiono, jest język, w którym wyrażono bezwarunkowe polecenie zapłaty (por. S. Wróblewski, Komentarz, s. 27; I. Rosenblüth, Komentarz, s. 23; A. Szpunar, Komentarz, s. 45).

- 19 4. Cel zamieszczenia nazwy „weksel”.** Celem umieszczenia w wekslu nazwy „weksel” w tekście dokumentu w języku w jakim go wystawiono jest zwrócenie wyrazem „weksel” uwagi podpisującego na charakter i rozmiar zobowiązania, które zaciąga. Określenie „weksel” służy dla **ostrzeżenia wystawcy i zwrócenia mu uwagi na skutki jego podpisu.**

III. Bezwarunkowe polecenie zapłaty

- 20 1. Bezwarunkowe polecenie zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej.** Najistotniejszym elementem ważności weksla trasowanego jest bezwarunkowe polecenie zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej zamieszczone w treści weksla. Bezwarunkowe polecenie zapłaty stanowi podstawę weksla trasowanego i oznacza, że **zobowiązanie wekslowe jest zobowiązaniem nieodwołalnym.**

Bezwarunkowe polecenie zapłaty **polega na tym, że wystawca weksla daje dyspozycję osobie trzeciej (trasatowi), aby zapłaciła za niego pewną kwotę pieniężną.** Podstawą polecenia zapłaty jest wewnętrzny stosunek pomiędzy wystawcą a trasatem (stosunek pokrycia), na podstawie którego wystawca zleca trasatowi dokonanie zapłaty.

Polecenie zapłaty weksla nie może zawierać żadnych warunków lub zastrzeżeń (orz. SN z 19.1.1934 r., C III 46/33, Zb. Orz. SN 1934/VI, poz. 359).

Nieważny będzie weksel, w którym znajdzie się wzmianka, że zapłata ma nastąpić po spełnieniu świadczenia wzajemnego. Brak bezwarunkowego polecenia zapłaty sprawia, że dokument nie jest uważany za weksel.

Polecenie zapłaty musi istnieć na wekslu, jego brak przekreśla ważność weksla (orz. SN z 15.9.1932 r., III Rw. 1278/32, Zb. Orz. SN 1932, poz. 152).

- 21 2. Warunek** jest pojęciem z zakresu prawa cywilnego. Definicja warunku zawarta jest w art. 89 KC, który określa warunek jako **zdarzenie przyszłe i niepewne.** Warunek jest niepewną okolicznością, przyszłym zdarzeniem, od którego zaistnienia zależy skuteczność czynności prawnej. Warunek może zależeć od przypadku lub od woli stron.

Nie jest warunkiem w rozumieniu przepisu art. 89 KC warunek prawny (*condicio iuris*) dopuszczony przez samą ustawę, która pozwala na zawarcie w poleceniu zapłaty

zastrzeżenia, np. „jeżeli zapłaty nie dokonano za inny egzemplarz” (art. 65 PrWeksl) (por. *S. Wróblewski*, Komentarz, s. 27; *W. Opalski, T. Komosa*, Komentarz, s. 15).

3. Sformułowanie polecenia zapłaty weksla. W praktyce **polecenie zapłaty 22 najczęściej wyrażane jest przez użycie sformułowania w trybie rozkazującym, np. „zapłaci Pan za ten weksel”**. Możliwe jest również użycie zwrotu grzecznościowego w postaci „zechce Pan zapłacić za ten weksel” czy też „proszę zapłacić”. Niedopuszczalne jest zastąpienie polecenia zapłaty przyrzeczeniem wystawcy, że trasat zapłaci za weksel i użycie wyrażenia, np. „Kowalski zapłaci za ten weksel”.

Jeżeli pozwany ma na myśli, że wystawca weksla użył zwrotu grzeczniejszego niż polecenie „niech Pan zapłaci” lub „zapłaci Pan”, to należy zaznaczyć, że ustawa nie zabrania używania przyjętej w życiu potocznym w stosunkach między ludźmi formy grzecznościowej; „zechce Pan zapłacić”, nie oznacza nic innego, jak „polecam Panu zapłacić” (orz. SN z 19.1.1934 r., C III 46/33, Zb. Orz. SN 1934/IV, poz. 359).

4. Końcówka słowa „zapłac...” wyrażająca polecenie zapłaty. Powstaje wątpliwość, czy będzie ważny weksel wystawiony na blankiecie wekslowym, na którym wyrażenie „zapłac...” nie zostało uzupełnione końcówką. Często zdarza się, że w wekslu trasowanym, wystawca wypełniając formularz, który zawiera tylko część słowa „zapłac...” bez końcówki, nie wypełnia tej końcówki lub wypełnia ją mylnie tak, że weksel opiewa „zapłacę”, zamiast „zapłacisz” (zob. *I. Rosenblüth*, Komentarz, s. 23). **23**

I. Heropolitańska uważa, że weksel taki jest nieważny, nie spełnia bowiem wymogów prawa wekslowego; art. 1 pkt 2 stanowi, iż weksel musi zawierać polecenie zapłaty. Ponieważ wyrażenie „zapłac...” jest tylko częścią wyrazu nie mającą żadnego znaczenia, a nie poleceniem zapłaty, weksel taki należy uznać za nieważny (zob. *I. Heropolitańska*, Weksel w obrocie gospodarczym, s. 28–29).

Odmienne stanowisko, do którego należy przyłączyć się, zajmuje *I. Rosenblüth*, który twierdzi, że ważności weksla nie pozbawia fakt, iż w formularzu drukowanym nie dodano końcówki do drukowanego słowa „zapłac...”, skoro końcówkę tę można w drodze interpretacji weksla uzupełnić (zob. *I. Rosenblüth*, Komentarz, s. 20, 23–24; *W. Opalski, T. Komosa*, Komentarz, s. 24).

Nie może mieć dla ważności weksla żadnego znaczenia brak w słowie „zechce” ostatniej litery „e”, jak w ogóle nie może mieć żadnego znaczenia błąd ortograficzny lub przypadkowe opuszczenie litery, jeżeli zdanie jest zrozumiałe i nie nasuwa żadnych wątpliwości (orz. SN z 19.1.1934 r., C III 46/33, Zb. Orz. SN 1934/IV, poz. 359).

Uznać należy, że jeżeli w tekście drukowanym weksla nie dopisano do słowa „zapłac” litery „ę”, fakt ten nie może pozbawiać tego dokumentu cech ważności, skoro weksel ten ma wszystkie dalsze przesłanki konieczne do uznania go za ważny (orz. SN z 22.5.1959 r., III CR 1068/58, niepubl.).

Obecnie, w związku ze zniesieniem ustawą z 16.11.2006 r. o opłacie skarbowej (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1044 ze zm.) opłaty skarbowej od weksli zaprzestano dalszej emisji urzędowych blankietów wekslowych, które miały zastosowanie do zapłaty opłaty skarbowej. Nie powoduje to jednak wycofania z obrotu weksli wystawionych na urzędowych blankietach wekslowych. Zaznaczyć należy jednak, iż obowiązujące przepisy nie stoją na przeszkodzie wystawienia weksla na uprzednio nabytym niewypełnionym blankiecie wekslowym. Jednak nieprawidłowe wypełnienie może rodzić konsekwencje w postaci nieważności weksla.

24 5. Zastrzeżenia i dodatki a bezwarunkowe polecenie zapłaty. Weksel unieważniają wszelkie zastrzeżenia i dodatki niewymienione w ustawie lub też wymienione jako dodatki i zastrzeżenia unieważniające weksel. W praktyce istnieją zastrzeżenia tego typu, których napisanie na wekslu ustawa traktuje tak, jakby nie były napisane, nie czyniąc weksla nieważnym.

To, że polecenie zapłaty weksla musi być bezwarunkowe, nie oznacza jednak wprowadzenia zakazu umieszczania klauzul wekslowych. W pewnych sytuacjach może weksel zawierać wzmianki, które nie stanowią warunku, ponieważ nie podważają bezwarunkowego charakteru polecenia. Ustawa dopuszcza możliwość wpisania na wekslu zastrzeżenia oprocentowania, terminu, od którego liczą się odsetki, zastrzeżenia „nie na zlecenie”, zastrzeżenia co do miejsca płatności, co do waluty, co do pokrycia, klauzuli zawiadomienia, zastrzeżenia co do polecenia lub zakazu przedłożenia weksla do przyjęcia.

Informacja o tym, jakie świadczenie otrzymał wystawca weksla od wekslobiorcy za wręczony mu weksel nie narusza zakazu przewidzianego w art. 101 pkt 2 PrWeksl (orz. SN z 20.9.2001 r., II CKN 271/99, OSNCP 2002, Nr 6, poz. 76).

25 6. Bezwarunkowość polecenia zapłaty związana z abstrakcyjnością zobowiązania. Bezwarunkowość polecenia ma związek z abstrakcyjnym, niezależnym od przyczyny gospodarczej charakterem zobowiązania wekslowego.

IV. Oznaczenie sumy pieniężnej

26 1. Oznaczenie sumy pieniężnej. Suma pieniężna będąca przedmiotem zobowiązania wekslowego oznaczona jest przez **podanie** w sposób wyraźny **kwoty i waluty**. Weksel może opiewać **tylko na jedną sumę pieniężną**.

27 2. Sposób zapisu sumy. W praktyce **kwotę wpisuje się słowami, a ponadto cyframi**, co utrudnia sfałszowanie dokumentu. Jednak **dla ważności weksla wystarczy jednorazowe oznaczenie sumy wekslowej w treści weksla słownie lub cyframi, ze wskazaniem waluty**.

Oznaczenie sumy wekslowej musi znajdować się w zdaniu, w którym zawarte jest polecenie zapłaty (orz. SN z 30.12.1927 r., I C 1930/27, RPEiS 1928, z. 3, s. 763).

Jeżeli sumę wekslową wpisano tylko u góry dokumentu ponad osnową weksla, weksel nie jest wypełniony. Późniejsze wpisanie sumy wekslowej należy traktować jako wypełnienie weksla *in blanco* (orz. SN z 8.11.1932 r., III 1 RW. 2018/32, PPH 1933, Nr 3, poz. 132).

28 3. Dwie różne sumy pieniężne na wekslu. Jeżeli w wekslu podane są dwie sumy powodujące, że zachodzi różnica w kwotach podanych w cyfrach i słownie, należy **stosować przepis art. 6**.

29 4. Waluta. Wskazana na wekslu waluta może być **jakąkolwiek walutą mającą w chwili wystawienia weksla prawny obieg** w jakimkolwiek państwie; może to być waluta krajowa lub zagraniczna.

Nieważny jest weksel, który opiewa na pewną ilość monet, które nie mają obiegu w charakterze pieniądza, lecz są jedynie towarem lub mają wartość numizmatyczną oraz weksel opiewający alternatywnie na dwie sumy pieniężne w złotych albo w walucie obcej lub na równowartość określonych towarów (por. *I. Heropolitańska*, Weksel w obrocie zagranicznym, s. 29).

Zasądzone świadczenie wyrażone w walucie narodowej zastąpionej przez euro podlega przeliczeniu na euro zgodnie z przepisami ustawy z 25.5.2001 r. o skutkach wprowadzenia w niektórych państwach członkowskich Unii Europejskiej wspólnej waluty euro – Dz.U. z 2001 r. Nr 63, poz. 640 ze zm. (wyr. SN z 11.2.2005 r., III CK 304/04, OSNC 2006, Nr 1, poz. 13).

Artykuł 3 ww. ustawy ma zastosowanie także do zobowiązań wekslowych w których zapłata sumy wekslowej wyrażona została w nieistniejącej już walucie narodowej, także z zastrzeżeniem zapłaty rzeczywistej w tej walucie (wyr. SN z 20.1.2005 r., III CK 207/04, PB 2005, Nr 6).

5. Waluta polska. System pieniężny obowiązujący w Polsce reguluje ustawa **30** z 7.7.1994 r. o denominacji złotego (Dz.U. Nr 84, poz. 386 ze zm.). Poczynając od 1.1.1995 r., została wprowadzona do obrotu pieniężnego przez Narodowy Bank Polski nowa polska jednostka pieniężna o nazwie złoty (zł) (art. 1 ust. 1 ustawy o denominacji złotego).

W związku z denominacją złotego Bank Światowy dokonał zmiany kodu walutowego dla nowej polskiej waluty. Dla obrotu międzynarodowego został wprowadzony i zaakceptowany przez Narodowy Bank Polski nowy kod walutowy PLN. Nowy kod walutowy PLN (w odróżnieniu od dotychczasowego PLZ) obowiązuje od 1.1.1995 r. i dotyczy polskiej waluty po denominacji.

Wpisanie na wekslu oznaczenia PLN jest dopuszczalne i równoznaczne z posłużeniem się oznaczeniem skrótowym zł lub słowem złotych (zob. wyr. SN z 20.7.2008 r., V CK 9/06, PS 2012, Nr 1, aprobujaćo S. Czarnecki, Glosa do wyroku SN z 20.7.2008 r., V CK 9/06, PS 2012, Nr 1).

Nie unieważnia weksła oznaczenie waluty sumy wekslowej podanej na wekslu dwukrotnie (słownie i cyframi) raz jako PLN, raz zaś jako zł (wyr. SN z 17.9.2004 r., V CK 60/04, OSNC 2005, Nr 7–8, poz. 144).

Waluty weksła nie da się ustalić inaczej, aniżeli wyłącznie na podstawie wykładni dokonanej na podstawie treści weksła (wyr. SA w Łodzi z 15.9.2015 r., I ACa 79/15, Legalis).

6. Skutek wskazania na wekslu samej kwoty bez podania waluty. Wskazanie **31** na wekslu tylko samej kwoty bez podania rodzaju waluty powoduje **nieważność weksła**.

Brak oznaczenia waluty, w jakiej wyrażono sumę wekslową, powoduje, że dokument nie jest uważany za weksel (orz. SN z 8.9.1995 r., III CZP 105/95, OSN 1995, Nr 12, poz. 174; tak też orz. SN z 28.9.2005 r., I CK 71/05, GP 2005, Nr 190, s. 22).

Zdaniem *I. Rosenbliütha*, weksel, który ma oznaczoną sumę wekslową tylko kwotą, bez podania waluty, można co do kwestii waluty traktować jako weksel *in blanco* i uzupełnić według zasad art. 10 rodzajem waluty zgodnie z porozumieniem (por. *I. Rosenbliüth*, Komentarz, s. 25).

Nie powoduje nieważności weksła brak określenia waluty, w której ma nastąpić zapłata oznaczonej sumy pieniężnej, w samym poleceniu lub przyrzeczeniu zapłaty tej sumy, gdy nazwa waluty znajduje się w oznaczeniu sumy pieniężnej zamieszczonym, zgodnie z utrwaloną praktyką, w prawym górnym rogu dokumentu weksła (uchw. SN z 17.4.2015 r., III CZP 11/15, Legalis).

7. Skutek wskazania na wekslu kilku walut. Na urzędowych blankietach **32** wekslowych walutę podawało się dwukrotnie, raz pisząc ją w górnej prawej części weksła obok sumy pieniężnej podanej cyfrowo, wówczas walutę podawało się przy zastosowaniu przyjętego skrótu np. USD, GBP, EUR itd., drugim razem walutę

podawało się słownie z kwotą wekslową napisaną słownie. Obowiązująca ustawa z 16.11.2006 r. o opłacie skarbowej nie przewiduje objęcia weksli opłatą skarbową, co spowodowało wycofanie urzędowych blankietów wekslowych z emisji. Wyemitowane blankiety pozostają jednak w dalszym ciągu w obrocie i mogą posłużyć do wystawiania na nich weksli. By nie narazić się na zarzut nieważności weksli przy uzupełnieniu urzędowych blankietów należy kierować się przepisami prawa wekslowego. **Nieważny jest weksel, który podaje kilka różnych walut.**

- 33 8. **Identyczność nazwy waluty, na którą weksel został wystawiony w kilku krajach.** Jeżeli nazwa waluty, na którą weksel został wystawiony, jest identyczna w kilku krajach, np. dolary amerykańskie i dolary kanadyjskie, **stosuje się przepis art. 41** (zob. *I. Rosenbliith*, Komentarz, s. 25).

Pod oznaczeniem „dolary amerykańskie” należy rozumieć dolary Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, a nie dolary kanadyjskie (orz. SA w Poznaniu z 5.6.1928 r., PPH 1928, poz. 420).

- 34 9. **Waluta, w jakiej wystawiono weksel.** Prawo wekslowe nie nakazuje, aby weksel był wystawiony wyłącznie na walutę obowiązującą w miejscu płatności. Należy zatem uznać, że **weksel może być wystawiony w dowolnej walucie.**

Dla oznaczenia waluty na wekslach nie jest bowiem konieczne oznaczenie jej według ISO 4217 (por. orz. SN z 17.9.2004 r., V CK 60/04, OSNC 2005, Nr 7–8, poz. 144; wyr. SN z 7.7.2006 r., I CSK 105/06, Legalis).

Weksle wystawione i płatne w Polsce mogą być wyrażone także w pieniądzu zagranicznym (art. 358 § 1 KC). Możliwość wystawiania weksli w walucie innej niż krajowa wynika również wprost z art. 41 PrWeksl. Zasad powyższych nie stosuje się do przypadku, gdy wystawca zastrzegł, że zapłata ma być uiszczona w oznaczonej walucie (zastrzeżenie zapłaty rzeczywiście w walucie zagranicznej).

- 35 10. **Dopuszczalność zobowiązania się na terenie Polski do zapłaty w innej walucie niż pieniądź polski.** Dopuszczalne jest zobowiązanie się na terenie Polski do zapłaty w innej walucie niż pieniądź polski.

Przepisy Kodeksu cywilnego nie zawierają żadnych ograniczeń w odniesieniu do możliwości wyrażania zobowiązań pieniężnych poza obszarem Polski w walutach obcych (zob. *A. Brzozowski*, Kodeks cywilny, Komentarz, t. I, s. 604).

- 36 11. **Skutek klauzuli waloryzacyjnej uzależniającej wysokość sumy wekslowej od kursu waluty obcej.** Nieważne są weksle przewidujące klauzulę waloryzacyjną uzależniającą wysokość sumy wekslowej od kursu waluty obcej. Klauzule tego typu naruszają zasadę art. 1, według której weksel musi opiewać na oznaczoną sumę pieniężną. Poza tym, w Polsce obowiązuje zasada nominalizmu (art. 358¹ § 1 KC).

Zasada nominalizmu odnosi się także do zobowiązań pieniężnych wyrażonych w obcej walucie (uchw. SN z 13.3.1992 r., I PZP 14/92, OSN 1993, poz. 160) (zob. *A. Brzozowski*, Kodeks cywilny, Komentarz, t. I, s. 605).

- 37 12. **Odesłanie.** Patrz uwagi do przepisu art. 41 PrWeksl.

V. Oznaczenie trasata

- 38 1. **Oznaczenie trasata.** Dalszym wymogiem ważności weksła trasowanego jest wskazanie osoby zobowiązanej do zapłaty (trasata). Trasatem **może być osoba fizyczna, osoba prawna oraz podmiot** niebędący ani osobą fizyczną, ani osobą

prawną, mający **z mocy ustawy prawo do zaciągania zobowiązań**, np. spółka jawna, spółka komandytowa.

2. Trasatem wystawca. Trasatem według art. 3 PrWeksl, może być również sam **39** wystawca. Weksel taki nosi nazwę **weksła trasowano-własnego**. W tym wypadku trasata należy oznaczyć przez umieszczenie na wekslu zwrotu „do mnie samego”.

3. Spółka cywilna. Spółka cywilna nie może być wskazana jako trasat, ponieważ 40 **nie posiada osobowości prawnej. Jeżeli trasatem ma być spółka cywilna, należy wskazać nazwiska wszystkich współników tej spółki.**

4. Niedopuszczalność wskazania jako trasata remitenta. Niedopuszczalne jest **41** wskazanie na wekslu osoby, która jest zarazem trasatem i remitentem, ponieważ brak wówczas bezwarunkowego polecenia zapłaty.

5. Nazwisko trasata warunkiem ważności weksla. Jak stanowi prawo wekslowe, **42** warunkiem ważności weksla jest umieszczenie na nim nazwiska trasata. Niedopuszczalne jest więc, określenie trasata przez wskazanie tylko jego imienia lub określenie zajmowanego stanowiska, np. Dyrektor Handlowy Mutex SA, Wojewoda Mazowiecki, Prezes Zarządu Rolimpex SA.

W odniesieniu do osoby fizycznej podane musi być tylko nazwisko. Brak nazwiska trasata należy w postępowaniu nakazowym uwzględnić z urzędu w każdym stadium sporu (orz. SA we Lwowie z 3.6.1927 r., Bc I 464/27, PPA 1929, poz. 114).

Wyraz „nazwisko” w art. 1 pkt 3 należy interpretować ściśle, nie potrzeba zatem w wekslu podawać imienia osoby, która ma zapłacić (trasata) (orz. SN z 28.11.1928 r., Rw. III 2428/28, PPA 1929, poz. 21; PS 1929, poz. 310).

Dodanie imienia jest oczywiście wskazane, ale nie jest konieczne dla ważności weksla. Wobec tego błąd co do imienia trasata nie wpływa na ważność weksla. Błąd w oznaczeniu imienia trasata (Salomon zamiast Samuel) nie odbiera wekslowi warunków ważności (orz. SN z 28.11.1928 r., III Rw. 2428/28, RPEiS 1929, Nr 2, s. 528).

6. Nazwa przedsiębiorstwa lub firmy. W odniesieniu do osób prawnych **43** i podmiotów niemających osobowości prawnej nazwisko zostaje zastąpione przez nazwę przedsiębiorstwa lub firmę, na którą ciągniony zostaje weksel. Brzmienie firmy lub nazwy podmiotu napisane na wekslu musi być zgodne z brzmieniem wskazanym w odpowiednim rejestrze.

Pozbawione znaczenia są w szczególności drobne różnice w stosunku do brzmienia firmy czy też nazwy osoby prawnej (zob. (zob. I. Rosenblüth, Komentarz, s. 25).

Nieznaczne odchylenia od prawdziwej nazwy trasata, które nie wywołują wątpliwości co do jego osoby, są nieszkodliwe; wystarczy, jeżeli określenia w ogólności pokrywają się z prawdziwą jego nazwą, byleby stwierdzić się dało tożsamość osoby prawnej (orz. SN z 10.11.1932 r., III 2 C 124/32, Cz.Adw. 1933, poz. 44).

7. Wymienienie trasata na pierwszej stronie weksla. Trasat musi być wymieniony **44** na pierwszej stronie weksla, ale obojętne jest miejsce, gdzie nazwisko to zostało podane. **Zwyczajowo przyjęte jest, że trasata wskazuje się pod tekstem weksla, na przedniej stronie, w dolnej lewej części, w formie adresu.** Tak więc, nazwisko trasata nie znajduje się w samej treści weksla.

Warunkiem ważności weksla trasowanego nie jest wskazanie miejsca zamieszkania lub siedziby trasata. Ważny będzie weksel niezawierający tego elementu lub zawierający błędne miejsce zamieszkania lub siedzibę.

45 8. **Kilku trasatów.** Użycie w art. 1 pkt 3 PrWeksl liczby pojedynczej przy wskazaniu trasata nie oznacza, że na wekslu może być wskazana jako trasat tylko jedna osoba. Możliwe jest podanie jako trasatów na wekslu dwóch lub więcej osób, np. wspólników spółki cywilnej.

Obojętne jest, czy kilku trasatów wymieniono kumulatywnie czy alternatywnie. Zdaniem *I. Heropolitańskiej*, nie jest dopuszczalne wskazanie kilku trasatów sukcesywnie, np. Kowalski, potem Nowak. Taki zapis wskazuje wyraźnie, iż najpierw należy żądać zapłaty od pierwszego trasata, a potem gdy ten nie zapłaci, od drugiego. Narusza to postanowienia art. 366 § 1 KC, który daje wierzycielowi prawo wyboru dłużnika, od którego żąda zapłaty (zob. *I. Heropolitańska*, *Weksel w obrocie gospodarczym*, s. 33).

Jeśli jako trasatów podanych jest kilka osób weksel nie może zawierać dwóch lub więcej miejsc płatności.

W przypadku wskazania na wekslu kilku trasatów będą miały zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego o wielości dłużników. Według art. 366 § 1 KC, wierzyciel wekslowy może żądać zapłaty całości lub części kwoty weksla od wszystkich trasatów, od kilku z nich lub od każdego z osobna, a zapłata całej kwoty weksla przez któregokolwiek z nich zwalnia pozostałych trasatów. Tak więc, jeżeli weksel wymienia kilku trasatów, weksel może być przedstawiony do przyjęcia lub zapłaty każdemu z nich. Przy wekslach płatnych za okazaniem przedstawienie weksla do zapłaty jednemu z trasatów powoduje nadejście terminu płatności.

46 9. **Trasat osobą nieistniejącą.** Osoba wskazana przez wystawcę jako trasat może nie istnieć. Takie weksle są nazywane **weksłami piwnicznymi**. Błędne określenie osoby trasata lub podanie nieistniejącej osoby fizycznej lub prawnej nie ma wpływu na ważność zobowiązania innych osób, których podpisy znajdują się na wekslu.

47 10. **Akcept nie zastępuje oznaczenia trasata przez wystawcę.** Akcept wekslowy umieszczony na dokumencie nie nadaje mu jeszcze charakteru weksla trasowanego, jeżeli trasata nie wymieniono w osnowie weksla (orz. SN z 7.9.1946 r., C II 248/46, *Legalis*).

48 11. **Wskazanie trasata nie powoduje jego odpowiedzialności.** Samo wskazanie trasata na wekslu nie powoduje jego odpowiedzialności. Trasat odpowiada wekslowo dopiero po przyjęciu weksla (art. 21 PrWeksl), co czyni stosowną klauzulą na wekslu. Uznanie zobowiązania wekslowego ze strony osoby wymienionej na wekslu, jednak na nim nie podpisanej nie ma znaczenia prawnego (orz. SN z 10.5.1935 r., *Zb. Orz. SN* 1935, poz. 453).

Nieznaczące odchylenia od prawdziwej nazwy trasata, które nie wywołują wątpliwości co do jego osoby, są nieszkodliwe; wystarczy, jeżeli określenia w ogólności pokrywają się z prawdziwą jego nazwą, byleby stwierdzić się dało tożsamość osoby prawnej. Z tego względu należy przyjąć, że w umieszczenie kropki w firmie remitenta wskazanej w treści weksla nie prowadzi do jego nieważności, ponieważ możliwa jest jednoznaczna identyfikacja podmiotu, na rzecz którego ma nastąpić zapłata (wyr. SA w Warszawie z 25.5.2017 r., I ACa 461/16, *Legalis*).

VI. Oznaczenie terminu płatności

49 1. **Oznaczenie terminu płatności weksla.** Termin płatności oznacza wskazanie daty, w której ma nastąpić zapłata. Termin ten należy **oznaczyć dniem, miesiącem i rokiem**. Oznaczenie dnia, miesiąca i roku można uczynić cyframi. Rok można

oznaczyć przyjętym skrótem „br.” na oznaczenie bieżącego roku. Miejsce podania w dokumencie terminu płatności jest obojętne.

2. **Termin płatności a termin wymagalności.** Termin płatności nie jest tożsamy 50 z pojęciem terminu wymagalności. **Termin wymagalności jest dniem, w którym można domagać się zapłaty.** Jeżeli termin płatności weksla przypada na dzień powszedni, to termin płatności i termin wymagalności pokrywają się. Natomiast gdy termin płatności weksla przypada na dzień ustawowo wolny od pracy, zapłaty można domagać się dopiero w najbliższym dniu powszednim (art. 72).

3. **Weksel bez oznaczenia terminu płatności płatny za okazaniem.** Oznaczenie 51 terminu płatności nie stanowi koniecznej części składowej weksla. Prawo wekslowe nie traktuje weksla bez terminu płatności jako weksla nieważnego, czy też weksla niepełnego. **Weksel, który nie ma oznaczonego terminu płatności uważany jest za weksel płatny za okazaniem (art. 2 ust. 2).**

4. **Cztery rodzaje terminów płatności weksla.** Prawo wekslowe zna cztery rodzaje 52 terminów płatności weksla. Weksel może być płatny **za okazaniem, w pewien czas po okazaniu, w pewien czas po dacie lub w oznaczonym dniu.**

5. **Skutek oznaczenia weksla innym terminem płatności. Nieważny jest weksel 53 z innymi terminami płatności,** np. z terminem płatności „w razie śmierci” albo zastrzegający płatność w razie nadejścia zdarzenia, którego nadejście jest wprawdzie pewne, lecz czas jego nadejścia nie jest pewny. Nie uważa się bowiem takich wypadków za równoznaczne z płatnością za okazaniem.

Nieważny jest również weksel, w którym płatność weksla zależy od zdarzenia niepewnego. Nieważny jest weksel, w którym data płatności wskazuje na dzień, który rzeczywiście nie istnieje, np. wskazanie dnia 31 listopada, skoro listopad ma tylko 30 dni.

6. **Jeden termin płatności dla całej sumy wekslowej.** Termin płatności musi być 54 jeden dla całej sumy wekslowej. **Nieważne są weksle, których suma wekslowa jest płatna ratami** (art. 33 ust. 2) albo gdy weksel posiada dwa lub kilka terminów płatności (zob. *I. Rosenblüth*, Komentarz, s. 27).

Płatność ratami dopuszczalna jest w krajach, w których obowiązuje anglosaski system wekslowy, a weksle wystawione z takimi terminami w tych krajach należy w Polsce uznać za ważne (art. 78).

7. **Wykładnia roku płatności.** Przyjmuje się, że ważne są weksle, w których 55 nie podano roku płatności, jeżeli go można ustalić na podstawie towarzyszących okoliczności (zob. *S. Wróblewski*, Komentarz, s. 176; *A. Szpunar*, Komentarz, s. 49–50).

Jeżeli nie podano cyfrą roku, to należy interpretować weksel w tym kierunku, że weksel jest płatny w najbliższym miesiącu tej nazwy, jaka przypada po dacie wystawienia. Jeżeli w tym przypadku data wystawienia również nie zawiera roku, weksel jest nieważny (zob. *I. Rosenblüth*, Komentarz, s. 27). Nieważny będzie weksel, w którym podano tylko dzień i miesiąc płatności.

8. **Płatność weksla oznaczona na początek, na środek lub na koniec miesiąca.** 56 Jeżeli płatność weksla jest oznaczona na początek, na środek lub na koniec miesiąca, rozumie się przez to pierwszy, piętnasty lub ostatni dzień miesiąca. Termin oznaczony w dniach kończy się z upływem dnia ostatniego. Określenie „osiem dni” lub „piętnaście dni” wyraża nie jeden lub dwa tygodnie lecz okres całych ośmiu lub piętnastu dni.

Określenie „pół miesiąca” oznacza piętnaście dni. Prawo wekslowe nie definiuje połowy tygodnia ani połowy roku, w związku z tym takie określenia nie mogą być na wekslu napisane (art. 36).

57 9. Obliczanie terminu płatności. Termin oznaczony w tygodniach, miesiącach lub latach kończy się z upływem dnia, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniu terminu, a gdyby takiego dnia w danym miesiącu nie było – w ostatnim dniu danego miesiąca.

Przy obliczaniu terminów płatności stosuje się postanowienia art. 36 i 73 PrWeksl oraz przepisy art. 111 i 112 KC.

58 10. Prolongata terminu płatności weksla. Termin płatności weksla można prolongować. Najczęściej prolongata następuje poprzez wydanie nowego weksla o identycznej treści ze zmienionym jedynie terminem płatności.

Wydanie weksla prolongacyjnego nie stanowi odnowienia uprzednio istniejącego zobowiązania wekslowego, lecz oznacza jedynie zmianę dotyczącą czasu spełnienia świadczenia (orz. SN z 29.4.1946 r., C III 932/45, Zb. Orz. SN 1948, poz. 32).

59 11. Znaczenie terminu płatności. Termin płatności ma znaczenie przy ocenie, czy protest został złożony w odpowiednim czasie (art. 44 PrWeksl) oraz przy ocenie przedawnienia (art. 70 PrWeksl).

Należy natomiast podkreślić, że umieszczenie na wekslu zbyt odległego terminu płatności w stosunku do przedawnienia wierzytelności podstawowej może być, stosownie do okoliczności, ocenione jako nadużycie prawa podmiotowego (art. 5 KC) (wyr. SN z 27.3.2014 r., III CSK 100/13, Legalis).

VII. Oznaczenie miejsca płatności

60 1. Oznaczenie miejsca płatności weksla. Osobne oznaczenie miejsca płatności nie jest warunkiem ważności weksla. Wystarczy, jeżeli w wekslu trasowanym jest podane miejsce obok nazwiska trasata, bo wówczas to miejsce uważa się za miejsce płatności weksla (art. 2 ust. 3). Pośredni sposób oznaczenia miejsca płatności jest dopuszczalny tylko wówczas, jeżeli nie ma w wekslu osobno podanego miejsca płatności (zob. *I. Rosenblüth*, Komentarz, s. 28).

Weksel jest nieważny, jeśli na wekslu nie ma osobnego oznaczenia miejsca płatności, ani żadnego miejsca nie wymieniono obok nazwiska trasata (zob. *I. Rosenblüth*, Komentarz, s. 29).

61 2. Miejscowość miejscem płatności weksla. Przez oznaczenie miejsca płatności należy rozumieć konkretną miejscowość, faktycznie istniejącą, w której weksel ma być przedstawiony do zapłaty. Weksel unieważnia podanie fikcyjnej, nieistniejącej miejscowości.

Nie dyskwalifikuje weksla wpisanie jako miejsca jego płatności siedziby spółki oznaczonej skrótem w wersji obcojęzycznej, jeśli nie powoduje to wątpliwości, co to za miejsce (orz. SN z 24.6.2005 r., V CK 780/04, MoP 2005, Nr 14, s. 669).

Podając miejsce płatności nie wystarczy podać tylko ulicy, ale należy wskazać miejscowość. Podanie ulicy, domu, lokalu nie jest warunkiem ważności weksla. Miejsce płatności należy oznaczyć pełną nazwą; niedopuszczalne jest używanie skrótów, np. W-wa itp. Jeżeli są dwie identyczne miejscowości podanie bliższego określenia jest wskazane, lecz nie konieczne dla ważności weksla.

3. **Skutek wskazania kilku miejsc płatności weksla. Nieważny jest weksel,** 62 w którym podano więcej niż jedno miejsce płatności, np. płatny w Warszawie lub w Krakowie. Wymienienie kilku miejsc płatności kumulatywnie także unieważnia weksel.

Weksel, w którym oznaczono kilka miejsc płatności, należy uznać za zobowiązanie nie noszące charakteru weksla i pozbawione rygorów wekslowych (orz. SO w Warszawie z 26.4.1930 r., II 3 C 939/29, PPH 1930, poz. 615).

4. **Potencjalne miejsca płatności weksla.** Według art. 4, weksel może być 63 płatny w miejscu zamieszkania lub w siedzibie osoby trzeciej (u domicyliata) lub w miejscowości, w której trasat ma miejsce zamieszkania lub w innej miejscowości.

5. **Sposób oznaczenia miejsca płatności.** Obojętne jest, w której części weksla 64 podano miejsce płatności (zob. *I. Rosenblüth*, Komentarz, s. 28). W praktyce miejsce płatności oznacza się na przedniej stronie weksla, po lewej stronie, u dołu weksla. Oznaczenie miejsca płatności nie musi łączyć się z treścią weksla.

Ważny jest weksel, w którym miejsce płatności oznaczono słowami „w miejscu”, bo oznacza to zapłatę w miejscu wystawienia (zob. *I. Rosenblüth*, Komentarz, s. 28). Użycie zwrotu „tutaj”, zdaniem *S. Wróblewskiego* dostatecznie jasno wskazuje miejsce wystawienia jako miejsce płatności; zwrot „płatny u wystawcy” można, jego zdaniem, uznać za wystarczający (zob. *S. Wróblewski*, Komentarz, s. 31).

6. **Skutek oznaczenia miejsca płatności.** Miejsce płatności **decyduje o walucie** 65 (gdy w kilku krajach jest ta sama nazwa waluty, domniemywa się, że chodzi o walutę miejsca płatności), **o właściwości miejscowej sądu** (art. 37¹ KPC), a także **o zastosowaniu kalendarza** (art. 37 PrWeksl). Miejsce płatności weksla ma znaczenie **przy ocenie skutków zobowiązania wekslowego akceptanta weksla w wypadku kolizji ustaw** (art. 79 PrWeksl) **oraz w innych wypadkach kolizji ustaw** (art. 82, 83, 84 PrWeksl) i **w wypadkach złożenia protestu** (art. 87 PrWeksl).

Powództwo przeciwko zobowiązanemu z weksla wytoczyć można przed sąd właściwy według przepisów o właściwości ogólnej, bądź przed sąd miejsca płatności. Kilku zobowiązanych z weksla można łącznie pozwać przed sąd miejsca płatności, bądź według przepisów o właściwości ogólnej dla akceptanta albo wystawcy weksla własnego (zob. *I. Rosenblüth*, Komentarz, s. 30).

Dłużnik wekslowy podpisując weksel musi mieć już wówczas pewność, jakie zobowiązanie zaciąga także co do poddania się w razie sporu orzecznictwu sądowemu i też ustawa wekslowa daje mu całkowitą pewność pod tym względem, gdyż według art. 1 pkt 5 i art. 101 pkt 4 PrWeksl oznaczenie miejsca płatności jest wymogiem ważności weksla (orz. SN z 18.10.1927 r., Rw. III 2094/27, PPA 1928, poz. 41).

7. **Miejsce płatności weksla miejscem wypełnienia zobowiązania.** Miejsce 66 płatności jest miejscem wypełnienia zobowiązania dla trasata (zob. *I. Rosenblüth*, Komentarz, s. 30). W miejscu wykonania zobowiązania następuje przedstawienie weksla do zapłaty oraz protest z powodu niezapłacenia. Natomiast przedstawienie weksla do przyjęcia następuje w miejscu zamieszkania trasata (art. 21 PrWeksl), które może być odmienne od miejsca wykonania zobowiązania; tam też ma nastąpić protest z powodu nieprzyjęcia weksla.

Dla zwrotnie zobowiązanych miejscem wypełnienia świadczenia jest ich miejsce zamieszkania w chwili wykonania przeciwko nim zwrotnego poszukiwania (zob. *I. Rosenblüth*, Komentarz, s. 30).

VIII. Oznaczenie remitenta

67 1. Oznaczenie remitenta. Warunkiem ważności weksla trasowanego jest, żeby weksel zawierał oznaczenie osoby, na której rzecz lub na zlecenie zapłata ma być dokonana (remitenta) (zob. *I. Rosenbliuth*, Komentarz, s. 30). Konieczność oznaczenia remitenta wynika z tego, że weksel jest papierem wartościowym na zlecenie.

Dokument, w którym brak nazwiska osoby, na której rzecz lub na której zlecenie zapłata ma być dokonana, nie jest wekslem i nie może być podstawą wydania nakazu zapłaty (orz. SN z 25.5.1928 r., Rw. III 941/27, OSP 1928, poz. 378).

Nie stwierdza zobowiązania, które mogłoby usprawiedliwić roszczenie, weksel, w którym osoba, na rzecz której został wydany, nie została wskazana (orz. SO w Warszawie z 30.4.1930 r., II C. 4 325/30, PPH 1930, poz. 596).

68 2. Podmiot wskazany jako remitent. Remitentem może być osoba fizyczna, osoba prawna oraz podmiot niebędący ani osobą fizyczną, ani osobą prawną, jeżeli ma zdolność do nabywania praw.

Remitentem może być wystawca weksla trasowanego, w myśl art. 3 ust. 1. Weksel taki nazywany jest wówczas **wekslem trasowanym na zlecenie własne**. Remitentem może być także domicyliat (art. 4).

Sporna w doktrynie jest kwestia, czy trasat może być jednocześnie remitentem. Zdaniem *I. Heropolitańskiej* niedopuszczalne jest, aby remitentem był trasat; weksel taki jest nieważny (por. *I. Heropolitańska*, Weksel w obrocie gospodarczym, s. 42). W doktrynie reprezentowany jest też pogląd odmienny, według którego remitentem może być także trasat przed przyjęciem weksla, skoro ustawa w art. 11 ust. 3 zezwała na indosowanie na rzecz trasata i zezwała trasatowi dalej indosować (por. *A. Glasner*, *A. Thaler*, Komentarz, s. 22; *I. Rosenbliuth*, Komentarz, s. 30).

Należy zgodzić się z poglądem i przyjąć, że nieważny jest weksel, w którym trasat i remitent jest jedną osobą, bo brak wówczas warunku z art. 1, czyli bezwarunkowego polecenia zapłaty (zob. *I. Rosenbliuth*, Komentarz, s. 30).

Unieważnia weksel podanie jako remitenta trasata (orz. SN z 14.10.1931 r., Rw. III 1592/31, OSP 1931, poz. 543).

69 3. Remitent w spółce cywilnej i przedsiębiorstwie. Remitentem nie może być spółka cywilna, ponieważ nie posiada osobowości prawnej, ani nie ma zdolności do nabywania praw. **Remitentami mogą być w przypadku spółki cywilnej jedynie wspólnicy spółki cywilnej, którzy powinni być wskazani na wekslu poprzez napisanie ich nazwisk.**

Dla umożliwienia uprawnionego realizowania praw z weksla przez spółkę cywilną niezbędnym jest wypełnienie weksla w sposób zapewniający jego ważne wystawienie, co przy określeniu spółki cywilnej jako remitenta wymaga wskazania nazwisk wspólników tej spółki. Weksel, który zawiera pośrednie określenia remitenta jest nieważny (orz. SN z 27.11.2001 r., II CKN 531/99, Legalis).

Nie unieważnia weksla, jeżeli obok nazwiska wspólnika spółki cywilnej lub właściciela przedsiębiorstwa zagranicznego zostanie podana nazwa spółki lub przedsiębiorstwa zagranicznego, np. Jan Kowalski i Zbigniew Molski wspólnicy S.C. Vitmex.

70 4. Weksel komisowy. Weksel może być wystawiony nie tylko na rzecz osoby lub na zlecenie osoby, której zapłata ma być dokonana, ale także na rachunek tej osoby (art. 3 ust. 3), przez co powstaje weksel komisowy.

71 5. Osoba nieistniejąca jako remitent. Remitentem może być także osoba nieistniejąca; w takim przypadku, gdy trasat weksel przyjmie, wystawca będzie mógł

dochodzić praw z weksla. Do formalnej ważności weksla wystarczy, aby weksel zawierał jakiekolwiek nazwisko, choćby nieistniejącej osoby jako remitenta. Tak więc, mimo tego, że osoba taka nie istnieje, zobowiązania wystawcy, akceptanta innych osób podpisanych na wekslu są ważne (art. 7).

6. Kilku remitentów. Remitentów może być kilku. Użycie liczby pojedynczej 72 w art. 1 pkt 6 nie oznacza, że na wekslu może być wskazana tylko jedna osoba jako remitent.

W braku odrębnych postanowień Prawa wekslowego należy stosować przepis art. 367 KC, który przewiduje wielość wierzycieli. Według art. 367 KC, możliwe jest wskazanie na wekslu kilku remitentów kumulatywnie lub alternatywnie, np. wspólników spółki cywilnej. Nie jest natomiast dopuszczalne wskazanie kilku remitentów sukcesywnie, ponieważ w tym przypadku dłużnikowi nie przysługiwałoby prawo wyboru wierzyciela, do rąk którego zapłaci, gdyż dłużnik byłby zobowiązany zapłacić we wskazanej na wekslu kolejności.

Współremitentom służy formalna legitymacja wekslowa jedynie łącznie, chociażby tylko jeden z nich był w posiadaniu weksla lub każdy z nich z osobna był pod względem materialnoprawnym uprawniony do żądania zapłaty (orz. SN z 22.2.1934 r., C II Rw. 3122/33, Zb. Orz. SN 1934, poz. 596).

Jednak przepis art. 381 § 1 KC uzasadnia odmienne rozwiązanie.

Jeżeli jest kilku wierzycieli uprawnionych do świadczenia niepodzielnego (jakim jest zobowiązanie z weksla), każdy z nich może żądać spełnienia tego świadczenia. Jednak w razie sprzeciwu chociażby jednego z wierzycieli, dłużnik zobowiązany jest świadczyć wszystkim wierzycielom łącznie albo złożyć przedmiot świadczenia do depozytu sądowego (art. 381 KC).

Jeżeli kilku remitentów zostało wymienionych alternatywnie na wekslu, formalnie każdy z nich ma prawo wykonywania praw z weksla przez indosowanie, w rzeczywistości jednak legitymację z weksla ma ten z remitentów, który posiada oryginał weksla i przedstawi go do zapłaty, ponieważ zapłata następuje tylko za zwrotem weksla.

W przypadku wskazania na wekslu kilku remitentów kumulatywnie niezbędne jest współdziałanie wszystkich remitentów. Mogą oni tylko łącznie dochodzić wierzytelności wekslowej, a do przeniesienia praw z weksla konieczny jest indos wszystkich remitentów.

7. Oznaczenie remitenta przez wskazanie nazwiska. Oznaczenie remitenta jest 73 wystarczające przez podanie samego nazwiska. Niewskazanie zatem imienia remitenta, oznaczenie imienia skrótem lub pierwszą literą lub błąd w imieniu remitenta nie powoduje nieważności weksla. Unieważnia natomiast weksel określenie remitenta poprzez wskazanie tylko samego imienia.

Pseudonim może spełniać rolę nazwiska, jeżeli jest przez daną osobę powszechnie używany (zob. *I. Rosenblüth*, Komentarz, s. 31).

Przez nazwisko osoby prawnej należy rozumieć jej firmę (nazwę). Jeżeli remitentem jest przedsiębiorca (np. spółka) należy przestrzegać brzmienia art. 43² KC i nast., a przy osobach prawnych nazw statutowych.

Unieważnia weksel inne określenie remitenta niż wskazanie nazwiska, firmy lub nazwy, niewymienienie w ogóle remitenta, wpisanie w miejscu przeznaczonym dla określenia remitenta zwrotu „na zlecenie okaziciela”, „okazicielowi” lub innego wyrażenia równoznacznego, podanie jako remitenta trasata, użycie w wekslu sformułowania „zapłacicie nie na zlecenie”, ponieważ w tym wypadku nazwisko remitenta nie zostało

określone w sposób niewątpliwy (orz. SN z 14.10.1931 r., Rw. III 1592/31, OSP 1931, poz. 543).

74 8. Sposób oznaczenia remitenta. Miejsce, w którym na wekslu ma być wymienione nazwisko remitenta, jest obojętne.

Nazwisko remitenta musi jednak być oznaczone na pierwszej stronie weksla i musi być pokryte podpisem wystawcy. Oznaczenie remitenta powinno być wyraźne i dokładne. Nie wystarczy wskazanie zajmowanego stanowiska przez remitenta, np. burmistrz gminy Płock. Weksel, który zawiera pośrednie określenie remitenta, jest nieważny.

Oznaczenie remitenta może przybrać jedną z następujących form: „zapłacisz Pan na zlecenie Jana Pałki”, „zapłacisz Pan Janowi Pałce”, „zapłacisz Pan Janowi Pałce, lecz nie na jego zlecenie”, „zapłacisz Pan na zlecenie moje własne”, tj. na zlecenie wystawcy. Natomiast zwrot „zapłacisz nie na zlecenie Jana Pałki” powoduje nieważność weksla, bo brak w tym przypadku oznaczenia remitenta (zob. *I. Rosenblüth*, Komentarz, s. 30).

Zamieszczenie w dokumencie, który według intencji stron ma być wekslem, słów: „nie na zlecenie” odbiera dokumentowi charakter weksla (orz. SN z 9.11.2000 r., II CKN 311/00, PPW 2001, Nr 9, s. 38 z glosą *M. Kalińskiego*).

75 9. Miejsca zamieszkania lub siedziby remitenta. Prawo wekslowe nie wymaga określenia miejsca zamieszkania lub siedziby remitenta. W związku z tym należy uznać, że weksel nie zawierający tego elementu lub wskazujący błędne miejsce zamieszkania lub siedzibę będzie ważny.

Dodanie innych cech identyfikacyjnych remitenta poza nazwiskiem lub firmą jest wskazane ponieważ zwiększa bezpieczeństwo obrotu wekslowego.

76 10. Skutek wystawienia weksla bez oznaczenia remitenta. Weksel bez oznaczenia remitenta jest nieważny, ponieważ byłby papierem na okaziciela. Pomimo tego, że weksel na okaziciela jest nieważny, to zastosowanie indosu *in blanco* umożliwi osiągnięcie tego samego celu w sposób okrężny. Posiadacz weksla może go przenieść na inną osobę bez wypełniania indosu *in blanco* i bez dalszego indosowania (art. 14).

77 11. Zakaz indosowania. Formuła „na zlecenie” oznacza, że remitent może weksel indosować (art. 11) Remitent jest pierwszym indosantem, od niego powinien rozpoczynać się nieprzerwany ciąg indosów wymagany do legitymacji formalnej (art. 16).

Remitent wekslowy przez przeniesienie weksla w drodze indosu na inną osobę staje się dłużnikiem wekslowym.

IX. Oznaczenie daty i miejsca wystawienia weksla

78 1. Oznaczenie daty i miejsca wystawienia weksla jest wymogiem formalnej ważności weksla. Miejsce i data wystawienia musi być jedna dla całego weksla. Brak wskazania daty i miejsce wystawienia weksla unieważnia cały weksel.

79 2. Data wystawienia. Data wystawienia oznacza **dzień, miesiąc i rok wystawienia weksla**. Data wystawienia weksla może być tylko jedna, nawet jeżeli wystawców jest kilku.

Prawo wekslowe nie stawia wymogu, aby miesiąc w dacie wystawienia był napisany słownie. Możliwe jest zatem cyfrowe oznaczenie daty wystawienia weksla.